

A GVH által előírt kötelezettség fejében a Prímagáz megszerezhetette az Intergas részvényeit

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) a Prímagáz Zrt. számára előírt kötelezettség mellett engedélyezte, hogy a Prímagáz Zrt. megszerezze az Intergas Zrt. részvényeinek 100%-át.

A GVH 2010. április 28-án hozott határozatával - a Prímagáz Hungária Ipari és Kereskedelmi Zrt. (Prímagáz) számára történő kötelezettség előírása mellett - engedélyezte, hogy a Prímagáz az Intergas Hungária Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. (Intergas) részvényeinek 100%-át megvásárolja.

Az olajfinomítás melléktermékeiként vagy földgázból előállított bután és propán gáz, illetve ezek keverékei, valamint a tiszta propán (összefoglalóan LPG termékek) legnagyobb magyarországi kiskereskedelmi forgalmazójaként tevékenykedő Prímagáz részvényeinek közel 100 százaléka a Hollandiában bejegyzett PAM Gas B.V. tulajdonában van, melynek egyedüli tulajdonosa a szintén Hollandiában bejegyzett SHV Holdings N.V.. Az SHV csoport – mely tagjai 4 kontinens 23 országában végzik propán és bután gáz forgalmazásával összefüggő tevékenységüket – közép-európai leányvállalatait a Primagas Central Europe GmbH (PGCE) látja el gázzal. (összefoglalóan Primagas-csoport)

A Prímagáz az LPG termékek beszerzése és tárolása mellett a gázkeverékek különböző nyomástartó edényekbe (gáztartály, palackok) történő betöltését, valamint e keverékek közvetlen és közvetett értékesítését végzi. Az Intergas az MFB Fejlesztési Tőkealap, a Gáztrans Hungária Kft., illetve egy magánszemély által tulajdonolt, Magyarországon bejegyzett zártkörűen működő részvénytársaság, mely nem rendelkezik tulajdonosi részesedéssel más magyarországi vállalkozásban.

Az Intergas az LPG termékek nagykereskedelme és tárolása mellett azok áttejtésével és a kapcsolódó komplex logisztikai szolgáltatások nyújtásával foglalkozik.

A tranzakció vizsgálata során a GVH az LPG értéklánc elemeit elemezte, azaz az LPG kiskereskedelmet- és beszerzést, valamint a keletről érkező importhoz szorosan kötődő, az eltérő nyomtávú vasúthálózatok találkozására által szükségessé tett logisztikai komponens, az ún. áttejtést, mely során a széles nyomtávú vasúti vagonokból a gáztermékek átkerülnek az európai nyomtávnak megfelelő vasúti vagonokba.

A GVH számba vette azt a körülményt, hogy a kiskereskedelemben történő forgalmazás jelentős infrastruktúrát, így költséges beruházásokat igényel, ebből kifolyólag nem valószínű, hogy új szereplő jelenne meg a piacon. A térségi nagykereskedelem, a Magyarországra történő import piacára való belépés viszonylag mérsékelt költséggel megvalósítható.

Mind a Primagas-csoport, mind az Intergas jelen vannak az áttejtési szolgáltatások piacán, illetve tevékenységeik az LPG beszerzések piacán is átfednek kis mértékben. A Prímagáz ezen túl az LPG kiskereskedelem piacának legjelentősebb hazai szereplője. A GVH álláspontja szerint az Intergas megvásárlásával az áttejtés érintett piacán a Primagas-csoport névleges áttejtési kapacitásokon alapuló részesedése 18%-ról 39%-ra nőne, így a vállalkozáscsoport a legjelentősebb szereplővé válna ezen a piacon. Emellett a Prímagáz

egy olyan átfajthoz jut, amely jelenleg független a piaci szereplőktől és szabadon hozzáférhető az átfajttal nem rendelkező vállalkozások számára. Az összefonódás hatására az átfajti szegmens jelentős mértékben koncentrálna: a két legjelentősebb szereplő, a Primagas csoport és a MOL együttes részesedése 60% feletti lenne és rajtuk kívül csak két másik független átfajti marad a jelen összefonódás értékelése kapcsán meghatározott átfajti érintett piacon.

A GVH abban az esetben nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás – különösen gazdasági erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként - nem csökkenti jelentős mértékben a versenyt az érintett piacon (ún. versenyhatás-teszt). Ellenkező esetben a versenyre gyakorolt hatásokkal járó hatékonysági előnyök és hátrányok mérlegelése alapján az összefonódás megtiltható, illetve az összefonódás hátrányos hatásainak mérséklése érdekében kötelezettség írható elő.

A GVH álláspontja szerint a tranzakció után a Primagas-csoport az LPG átfajti érintett piacának legjelentősebb szereplőjévé válik, illetve az LPG kiskereskedelem érintett piacának piacvezetője marad. Az összefonódás vertikális hatással jár azáltal, hogy az Intergas a Primagas-csoport tagjává válik, minek következtében a Primagas-csoportnak érdekévé válik a vertikális lánc alsóbb szintjén lévő versenytársainak az Intergas átfajti kapacitásai hozzáférésétől való direkt vagy indirekt elzárkózás (eladói elzárkózás). Az átfajti szegmensben megerősödő, és a kiskereskedelmi szegmensben is érdekelt Primagás az összefonódás után megtagadhatja, vagy megdrágíthatja versenytársai számára az átfajti szolgáltatás nyújtását, ami a kiskereskedelem számára elérhető kínálat csökkenésén és/vagy a beszerzési költség emelkedésén keresztül a kiskereskedelmi árak növekedéséhez vezethet.

A GVH megállapította, hogy a hazai vonatkozású beszerzések piacán a MOL, mint egyedüli termelő és jelentős átfajti keleti import felett diszponáló piacvezető jelenlétében az egyetlen elérhető hatékony módja a független forrásból való beszerzésnek a keleti importban való részvétel, amely pedig nem kivitelezhető az átfajti szolgáltatáshoz való hozzáférés nélkül. Tekintettel arra, hogy az összefonódás után az átfajti piac összkapacitásának csak kis, legfeljebb 10%-ra becsülhető hányada marad valamilyen formában elérhető az átfajttal nem rendelkező versenytársak számára, a Primagas-csoport vertikális elzárkózó magatartásra való képessége fennáll.

A tényleges (vagy potenciális) versenytársak kizárására való ösztönöztség elméletileg attól is függhet, hogy a vertikálisan integrált vállalat értékesítési láncban lejjebb lévő részlegének várhatóan mennyiben válik hasznára a versenytársak kizárására vagy költségeinek emelésére irányuló stratégia (raising rivals' costs, RRC) eredményeként az értékesítési láncban lejjebb jelentkező magasabb árszint. Minél nagyobb az összefonódással létrejött vállalkozás piaci részesedése az értékesítési lánc alacsonyabb szintjén, annál nagyobb az a forgalom, amelyet az emelkedő árás érint. Tekintettel arra, hogy a Primagás a kiskereskedelmi piac legnagyobb, több mint egyharmados kiskereskedelmi részesedéssel rendelkező szereplője, így a versenyhatóság értékelése értelmében az érdekeltiségét az átfajti piacon tanúsított elzárkózó magatartásra nem lehetett elvetni.

A beszerzés és átfajti oligopol piacszerkezetére tekintettel nem zárható ki a piac szereplőinek ösztönöztsége arra, hogy egyéni (nem-koordinatív), profitot maximalizáló módon, árak emelésével és/vagy az értékesítés visszafogásával reagáljanak az összefonódás által létrejött új helyzetre, ami felerősítheti a Primagás vertikális kizáró magatartásának hatását.

A versenyhivatal nem azonosította a megfelelő időn belüli belépést az átfajti piacára, a vevői erő vagy a költség-hatékonyság javulásához köthető ellensúlyozó tényezőket.

A GVH tehát káros vertikális (kizáró) hatások fellépését valószínűsítette az összefonódás következtében, horizontális hatások kizárólag a vertikális kontextusban voltak értelmezhetők, *portfólió*-, vagy *konglomerátumhatás* fellépése pedig nem volt valószínűsíthető.

A Prímagáz a vizsgálat során az összefonódás - GVH által azonosított - hátrányos hatásainak mérséklése érdekében vállalta, hogy a vállalása időpontjában mért átfertési összkapacitásának havonta legalább 20%-ához két éven keresztül, 2012. május 1. napjáig indokolatlan megkülönböztetéstől mentes üzleti feltételekkel történő hozzáférést biztosít a Prímagáz-csoporttól független, Magyarországon PB-gáz átfertő-állomást közvetlenül vagy közvetve nem irányító vállalkozások számára.

Ahhoz, hogy a vállalást kötelezettségként írja elő, a GVH mérlegelte, hogy a piacon a saját átfertési kapacitással nem rendelkező LPG kereskedők számára különösen jelentős státuszú Intergas átfertő kapacitása megfelelő mértékben lesz-e elérhető. A GVH megvizsgálta továbbá, hogy a kötelezettség tárgyává tett átfertési szolgáltatás nyújtásának feltételei – ár, árkedvezmény, szolgáltatási tartalom, jegyzés és lemondás, stb. – megfeleljenek a szokásos piaci gyakorlatnak, biztosítsák a lehetőséget ezen független szereplők további piaci jelenlétére az átfertési kapacitáshoz való hozzáférés tekintetében. E körben a GVH az előírt kötelezettség által potenciálisan érintett piaci szereplők véleményét is kikérte (ún. market test). Figyelemmel volt ugyanakkor arra is a versenyhivatal, hogy az előírt kötelezettség arányos legyen az esetleges hátrányos hatásokkal. Ennek tükrében tartotta elfogadhatónak, hogy a kötelezettség időben korlátozott mértékben (2 évig) érvényesüljön, amelynek során különös figyelemmel volt az átfertési piacra való belépéssel kapcsolatban feltárt körülményekre. A GVH úgy ítélte meg, hogy az előírt kötelezettség végrehajtható és ellenőrizhető lesz az adott időtartam során. A GVH a hosszabb időszakra szóló kötelezettségek esetén azok betartásának folyamatos ellenőrzése érdekében több utóvizsgálatot is tarthat. Jelen tranzakció esetében utóvizsgálatot akkor indokolt tartani, ha a piac szereplői a kötelezettségek megszegését jelzik a GVH felé, illetve ha a Prímagáz a piaci viszonyok változására hivatkozva kéri a kötelezettség módosítását vagy megszüntetését.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-146/2009**.

Budapest, 2010. május 5.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

ZENISEK Andrea

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: sajto@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>